

Portfolio scholingsactiviteit

Naam van bijeenkomst	Webinar 'Tot in de puntjes ...' door Miet Ooms
Datum en locatie	Vrijdag 23 september 2022 Online-bijeenkomst 14.00 - 15.00 uur
Doelgroep	Vertalers (al dan niet lid van de VZV)
Leerdoel	Webinar over de evolutie van de leestekens, het nut en de status van interpunctieregels, de invloed van andere talen op ons leestekengebruik en de rol van de leestekens in de digitale wereld.
Competentie(s)	vertaalcompetentie tolkcompetentie X linguïstische en tekstuele competentie culturele competentie zoekstrategieën en onderzoekscompetentie technische competentie zakelijke en ondernemingsgerichte competentie
Beschrijving van de globale inhoud	Abstract: In dit webinar vertelt Miet Ooms over de evolutie van de leestekens en behandelt ze een aantal 'lastige gevallen'. Geschiedenis Leestekens zijn ontstaan doordat Aristophanes van Byzantium, bibliothecaris van de bibliotheek van Alexandrië, in geschriften pauzetekens plaatste in de vorm van puntjes, dit om de leesbaarheid van de tekst te vergemakkelijken. Tot dan toe bevatten geschriften geen enkel leesteken en was het best lastig om er je weg in te vinden. De tekenjes van Aristophanes werden overgenomen door anderen en zo over de wereld verspreid. Later werden ook bij het kopiëren van geschriften van de kerkvaders leestekens toegevoegd, zodat het Woord van God begrijpelijk en eenduidig zou zijn. Toen de schrijfcultuur zich verder ontwikkelde, werden de puntjes schuine strepen. Pas na de uitvinding van de boekdrukkunst (vaste bladspiegel) werden de leestekens erg belangrijk. Men

Vereniging Zelfstandige Vertalers
keurmerk voor kwaliteit

ging het door Aldus Manutius de Oude ontworpen *romeinse schrift* gebruiken, met de bijbehorende leestekens.
Weer later ontstaan er spellinggidsen en komen er steeds meer regeltjes.
De ontwikkeling op het gebied van leestekens gaat nog steeds door: nieuwe regels ontstaan door het gebruik van sociale media.
Behalve voor de apostrof en het koppelteken zijn er geen echte regels voor leestekens, alleen conventies.

Lastige gevallen

• De komma:

-Het probleem van de 'Oxford comma' in opsommingen is niet relevant in het Nederlands.

-De komma voor het woordje 'en'.

-Hoofd functie van de komma is het aangeven van een pauze in de zin. Soms heeft de komma een syntactische functie. Voorbeeld: de beperkende en uitbreidende bijzin.

-Volgorde komma-aanhalingsteken:

In de uitgeverijwereld andere regel (Elda-regel: eerst leesteken, dan aanhalingsteken) dan daarbuiten.

• De puntkomma:

-Deze wordt vaak als overbodig gezien, maar de puntkomma is handig voor het geven van extra structuur of om aan te geven dat twee zinnen bij elkaar horen.

-De puntkomma impliceert een langere pauze dan een komma.

• Aanhalingstekens:

-Aanhalingstekens zijn recht of gekruild, enkel of dubbel.

-Welke je gebruikt hangt af van de situatie: citaten; titel, motto of lijfspreuk; ironie, onbekende of verzonnen woorden; citaten binnen citaten.

-Iedere taal heeft zijn eigen aanhalingstekens en bijbehorende conventies. Zie bijvoorbeeld de Franse 'guillemets' en de Duitse 'Gänsefüßchen'.

• De apostrof:

-Dit leesteken is geregeld in de officiële spelling.

-Er bestaat een apostrof om een meervoud te maken, maar ook om bezit aan te geven.

-Een apostrof krijgt de vorm van een negentje ('), niet van een zesje (').

• Emoticons:

-Zijn emoticons leestekens? Als je ze gebruikt, komen ze

Vereniging Zelfstandige Vertalers
keurmerk voor kwaliteit

	niet in de plaats van een leesteken. -Plaats van emoticons: geadviseerd wordt ze na de punt te plaatsen.
Lesmateriaal	Online via Zoom, met PowerPointpresentatie.
Aantal contacturen (online)	1
Aantal uren studiebelasting	1
Totaal aantal PE-punten	1
Informatie over deskundige (incl. curriculum vitae)	Miet Ooms is vertaler Engels/Duits naar het (Belgisch-)Nederlands en expert in taalvariatie. Ze onderzoekt de verschillen tussen het Nederlands in België en het Nederlands in Nederland, brengt die in kaart en beschrijft ze. Daarnaast ontwikkelt ze strategieën om in de dagelijkse schrijf- en vertaalpraktijk met die verschillen om te gaan. Hierover heeft ze het boek 'Buurtaal. Praktische gids voor het Nederlands in België en Nederland' geschreven, dat in 2020 is verschenen. In 2022 verscheen haar boek 'Tot in de puntjes ... Praktische leestekengids.' Daarin doet ze op een laagdrempelige manier de interpunctieregels in het Nederlands uit de doeken en brengt ze de verschillen met het Engels, Frans en Duits onder de aandacht. Met het boek Eerste Hulp bij Taalkwesties maakt ze taalregels en taaladviezen visueel toegankelijk. Op haar website taalverhalen.be publiceert ze geregeld nieuwe taalkaarten en beschrijvingen.
Wijze waarop scholingsactiviteit wordt geëvalueerd	Door middel van evaluatieformulieren, ingevuld terug te sturen naar de activiteitencommissie van de VZV.
Verdere informatie	www.vzv.info